

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
кафедра всесвітньої історії

Затверджено
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

15 березня 2017р.

Організація науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

підготовки магістра

галузі знань 0203 «гуманітарні науки»

спеціальності 8.02030201
історія

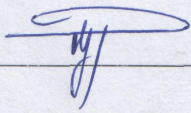
Робоча програма навчальної дисципліни «Організація науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах» для студентів історичного факультету галузі знань 0203 «гуманітарні науки» спеціальності 8.02030201 «історія». – 2017 р. – 11 с.

Розробник: Хлібовська Ганна Миколаївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії

Рецензент: Кінд-Войтюк Наталія Василівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри нової та новітньої історії України

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри всесвітньої історії

протокол № 9 від 28.02. 2017р.

Завідувач кафедри: (Ю. В. Крамар)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією історичного факультету

протокол № 4 від 2.03. 2017р.

Голова науково-методичної комісії історичного факультету (Карліна О. М.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 6 від 15.03. 2017р.

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ.

Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів 4	Шифр і назва галузі знань	нормативна
	Галузь знань - 0203 «гуманітарні науки»	
Модулів - 1	Спеціальність – « історія»	Рік підготовки -5
Змістових модулів - 2		Семестр - 10
ІНДЗ: є		Лекцій - 24 год.
Загальна кількість годин - 120		Семінарів - 22 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання): Аудиторних - 4 самостійної роботи - 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень - магістр	Самостійна робота – 66 год.
		Консультації - 8 год. Форма контролю: залік

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - сформувати у студентів цілісне уявлення про форми і методи організації науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах та практичні навички організації науково-дослідної роботи в освітніх закладах.

Завдання курсу:

- охарактеризувати сучасний освітній простір України;
- ознайомитися із державними стандартами у системі освіти;
- проаналізувати законодавче забезпечення науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах;
- виокремити специфіку організації науково-пізнавальної діяльності у різних типах навчальних закладів;
- вивчити сучасні методичні підходи до організації навчально-пізнавальної діяльності в освітніх закладах;
- ознайомитися із досвідом роботи учителів;
- вивчити форми наукової роботи в освітніх закладах;

Студент повинен знати:

- загальну характеристику сучасного освітнього простору України;
- законодавчі документи, які регулюють організацію науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах;

- форми організації науково-пізнавальної діяльності в закладах освіти;
- сучасні методики з організації науково-пізнавальної діяльності.

Студент повинен уміти:

- володіти понятійним апаратом;
- методично забезпечувати різні форми науково-пізнавальної діяльності;
- враховувати вікові особливості при організації науково-пізнавальної діяльності;
- використовувати ІКТ;
- зацікавити учнів науковою роботою;
- кваліфіковано аналізувати учнівські наукові роботи;
- скласти план наукової роботи;
- організовувати підсумкові заняття з обговорення результатів наукової діяльності.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Семинар	Інд. роб.	Сам. роб.	Контрольні роботи
1	2	24	22	.	66	6
Змістовий модуль 1. Місце науково-пізнавальної діяльності в навчальному процесі						
Тема 1. Вступ.	6	2			4	
Тема 2. Сучасний освітній простір України. Напрями модернізації.	10	2			8	
Тема 3. Державні стандарти в системі освіти. Правове забезпечення науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах.	10	2	2		6	
Тема 4. Науково-пізнавальна діяльність як складова частина навчального процесу.	12	2	2		8	
Тема 5. Науково-дослідна робота школярів в позаурочний час..	10	2	2		6	
Тема 6. Роль учителя в організації науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах.	8		2		6	
Разом за змістовим модулем 1	56	10	8		38	
Змістовий модуль 2. Форми організації науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах						

Тема 7. Наукова робота на уроках історії..	10	2	4		4	
Тема 8. Учнівське наукове дослідження.	8	2	2		4	
Тема 9. Історичний турнір як форма науковою роботи.	10	2	2		6	
Тема 10. Предметні учнівські олімпіади. Завдання, особливості проведення різних турів олімпіад.	10	2	2		6	
Тема 11. Учнівські наукові конференції.	8	2	2		4	
Тема 12. Використання ІКТ в науково-пізнавальній діяльності учнів.	10	4	2		4	
Разом за змістовим модулем 2	56	14	14		28	
Усього годин	120	24	22		66	8

Теми семінарських занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1. 12. 3.	Тема. Державні стандарти в системі освіти. Правове забезпечення науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах. Сучасний освітній простір України. Пріоритетні напрямки держави в галузі освіти. Законодавче забезпечення науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах.	2
1. 2 3.	Тема. Науково-пізнавальна діяльність як складова частина навчального процесу. 1. Мета використання науково-пізнавальної діяльності на уроках історії. 2. Вікові характеристики учнів. 3. Форми урочної наукової роботи: доповіді, реферати, учнівські проекти.	2
3.	Тема. Науково-дослідна робота школярів в позаурочний час. Шкільне наукове товариство. 3. Спецкурси. Факультативи.	2
4	Тема. Роль учителя в організації науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах. Формування науково-пізнавальної компетентності учителя. Конкурси «Учитель року»: законодавче забезпечення організація, етапи, підсумки.	2
5 1.	Тема. Наукова робота на уроках історії.. 1. Форми наукової роботи на уроках історії.	2

2. 3.	Методика роботи з історичними джерелами. Ознайомлення учнів з інтерпретаціями подій в історичній науці.	
1. 6.2. 3.	Тема. Учніське наукове дослідження. Обрання теми наукового дослідження та складання плану роботи. Характеристика джерельної бази учнівської роботи. Опрацювання учнем методики підготовки наукової роботи.	2
7.	Тема. Історичний турнір як форма науковою роботи. 1. Ознайомлення із Положенням про проведення турнірів юних істориків. 2. Характеристика турнірних завдань. 3. Підготовка учнів до участі в історичних турнірах.	2
1. 8.2. 3. 4.	Тема. Предметні учнівські олімпіади. Завдання, особливості проведення різних турів олімпіад. Ознайомлення із Положенням про проведення учнівських олімпіад. Підготовка завдань різних турів олімпіад. Організація шкільної олімпіади. Аналіз виконання учнями олімпіад них завдань.	2
9.	Тема. Учніські наукові конференції. 1. Визначення теми учнівської наукової конференції. 2. Складання програми конференції. 3. Підготовка учнівських доповідей на конференцію 4. Оголошення підсумків роботи конференції.	2
10.	Тема. Використання ІКТ в науково-пізнавальній діяльності учнів. 1. Роль ІКТ в науково-пізнавальній діяльності. 2. Формування психологічної готовності учителя до використання ІКТ. 3. Науково-методичне забезпечення ІКТ. 3. Ознайомлення із передовим учительським досвідом у сфері використання ІКТ.	4
Разом		18

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Тема. Особистісна орієнтація державної освітньої політики.	4
2	Тема. Розширення україномовного освітнього простору.	2
3	Тема. Зміст та форми організації науково-пізнавальної діяльності учнів.	4
4.	Тема. Освітні інновації.	2
5.	Тема. Наукова складова навчальної діяльності у педагогічній системі В. Сухомлинського.	4

6.	Тема. Гуманізація освіти.	4
7.	Науково-педагогічний проект «Інтелект України».	2
8.	Інноваційний розвиток освіти.	4
9.	Методичне забезпечення науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах.	4
10.	Розвиток професійної компетентності педагогів.	2
11.	Дослідницька програма креативного навчання.	2
12.	Позакласна науково-дослідна робота.	2
13.	Ознайомлення з досвідом організації науково-дослідної роботи учнів у «НВК – гімназія № 14» імені В. Сухомлинського м. Луцька.	4
14.	Ознайомлення із досвідом роботи Волинського відділення МАН.	4
15.	Участь у проведенні обласного турніру «Юних істориків».	4
16.	Ознайомлення із досвідом роботи учителів міста Луцька. Участь у роботі методичного семінару.	2
17.	Організація учнівських краєзнавчих конференцій.	4
18.	Ознайомлення учнів із фондами ДАВО.	4
19.	Складання календарного плану роботи історичного гуртка.	4
20.	Використання біографічного методу у науково-пізнавальній діяльності учнів.	4
21.	Формування навчально-дослідницьких умінь в учнів.	2
	Разом	66

Методи навчання.

У ході вивчення для передачі великого масиву інформації (факти, дати, імена, висновки, оцінки) застосовується пояснювально-ілюстративний метод; при розгляді окремих питань використовується метод проблемного викладу, комунікативний та інтерактивний методи. При самостійному вивченні студентами джерел та літератури застосовується дослідницький метод. Наочні методи (ілюстрування, показ) дають можливість студентам краще засвоїти новий матеріал. При вивченні проблемних питань застосовуються дискусійні методи, робота з малою групою. Для ознайомлення із сучасними методиками організації науково-пізнавальної діяльності використовуються методи роботи з ІКТ.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

Методи та засоби діагностики успішності навчання.

З метою діагностики успішності студентів використовуються:

- усне опитування на семінарських заняттях;
- тематичні письмові самостійні роботи;
- письмові контрольні роботи;

- виконання тестових завдань;
- виконання індивідуальних завдань;
- співбесіди на консультаціях;
- ознайомлення з досвідом роботи Волинського відділення МАН;
- ознайомлення з організацією науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах м. Луцька;
- залік як підсумковий засіб діагностики успішності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. поточне оцінювання з відповідних тем -24 бали;
2. виконання ІНДЗ, які зараховуються у поточний контроль -16 балів;
3. модульна контрольна робота - максимум 60 балів.

Таблиця 3

Поточний контроль (мах = 40 балів)		Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	60 балів	100
12 балів	12 балів	16 балів		

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Контрольні питання.

1. Сучасний освітній простір України. Напрями модернізації.
2. Державні стандарти в системі освіти.
3. Законодавче забезпечення науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах.
4. Науково-пізнавальна діяльність як складова частина навчального процесу.
5. Форми урочної наукової роботи: доповіді, реферати, учнівські проекти.
6. Науково-дослідна робота в позаурочний час.
7. Шкільне наукове товариство. Планування, організація роботи.
8. Спецкурси. Факультативи.
9. Формування науково-пізнавальної компетентності учителя.
10. Роль учителя в організації науково-пізнавальної діяльності в освітніх закладах.
11. Конкурси «Учитель року»: законодавче забезпечення організація, етапи, підсумки.
12. Методика роботи з історичними джерелами.
13. Учніське наукове дослідження.
14. Опрацювання учнем методики підготовки наукової роботи.
15. Історичний турнір як форма науковою роботи.
16. Ознайомлення із Положенням про проведення турнірів юних істориків.

17. Характеристика турнірних завдань.
18. Підготовка учнів до участі в історичних турнірах
19. Предметні учнівські олімпіади. Завдання, особливості проведення різних турів олімпіад.
20. Ознайомленням із Положенням про проведення учнівських олімпіад.
21. Організація шкільної олімпіади. Аналіз виконання учнями олімпіадних завдань.
22. Учнівські наукові конференції. Визначення теми учнівської наукової конференції.
23. Складання програми учнівської конференції. Підготовка учнівських доповідей на конференцію. Використання ІКТ в науково-пізнавальній діяльності учнів.
24. Роль ІКТ в науково-пізнавальній діяльності.
25. Формування психологічної готовності учителя до використання ІКТ.
26. Науково-методичне забезпечення ІКТ.
27. Особистісна орієнтація державної освітньої політики
28. Розвиток професійної компетентності педагогів.
29. Науково-педагогічний проект «Інтелект України».
30. Дослідницька програма креативного навчання.

Список джерел

1. Афанасьєв А. Основи наукових досліджень : Навч. посібник / Харківський національний економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 96 с.
2. Гриньова В. М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя (теоретичний та методичний аспекти): дис... доктора пед. наук: 13.00.04 / Гриньова Валентина Миколаївна. – Харків: 2000. – 416 с
3. Гуткевич С.О. Оніщенко І.Г. Світовий освітній простір: тенденції та перспективи розвитку в умовах глобалізації. Монографія/ С.О. Гуткевич, І.Г. Оніщенко. – К.: НТУУ «КПІ», 2014. – 205 с.
4. Довгий О.С. Становлення, розвиток та пріоритетні напрямки освітньої діяльності Малої академії наук України у контексті модернізаційних процесів / Довгий О.С. // Наукові записки Малої академії наук України. – 2012 - № 1. С. 6 – 12.
5. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / Автор-укладач Н. П. Наволокова. — Харків: Вид. група «Основа», 2009. — 176 с. — (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
6. Інноваційні форми науково-методичної роботи з педагогічними працівниками // Матеріали науково-методичного інтернет-семінару. – Черкаси, 2011.

7. Коновальчук В. Використання біографічного методу для дослідження проблеми творчої реалізації особистості // Вісник Інституту розвитку дитини. Вип. 24 Серія : Філософія, педагогіка, психологія:Збірник наукових праць. – Київ, 2012. – С158-164.

8. Кремень В. Г. Освіта і суспільство в парадигмі синергетичного мислення / В. Г. Кремень // Педагогіка і психологія. – 2012. – № 2.– С. 5-11.

9. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи (Бібліотека з освітньої політики). Колектив авторів: Бібік Н., Ващенко Л., Локшина О., Овчарук О., Паращенко Л., Пометун О., Савченко О., Трубочева С. / Під ред. О. Овчарук. – К., 2004.– 112 с.

10. Лісовий О.В. Освітня діяльність Малої академії наук України в напрямі організації навчально-дослідної та науково-дослідницької діяльності дітей і молоді / Лісовий О. В. // Наукові записки Малої академії наук України. – 2012 - № 1. С. 6 – 12.

11. Моделі розвитку сучасної школи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси-Сахнівка, 11-13 жовт., 2006 р. – К. : СПБ Богданова А.М., 2007. – 370 с.

12. Моляко В. О. Творчість і особистість // Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень / За ред. В. О. Моляко, О. Л. Музики. – Житомир: Вид-во Рута, 2006. – С. 259 - 269.

13. Навчально-дослідницька діяльність дітей: досвід організації, дидактичні напрацювання, особливості формування навчально-дослідницьких умінь : матеріали Всеукраїнської. науково-практичної. конференції. Кіровоград, 9-10 квітня 2014 р. - К., 2014. - 218 с.

14. Науково-дослідна робота студентів як чинник удосконалення професійної підготовки майбутнього вчителя: зб. наук. пр./редкол.: Л.І.Білоусова та ін. – Харків: Віровець А.П. «Апостроф», 2011. – Вип.4. –136 с.

15. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.

16. Організація науково-дослідної роботи учнів : [методичний посібник] / [упоряд. Р. М. Вернидуб, Ю. І. Завалевський, Ж. Г. Петрова]. – Тернопіль : Мандрівець, 2010. – 368с.

17. Сухомлинський В. О. Вибрані твори: у 5 томах / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1976. – Т. 2. – 657 с.

18. Чернецька Т. І. Сучасний урок: теорія і практика моделювання : [навч. посіб.] / Т. І. Чернецька. – К. : ТОВ «Праймдрук», 2011. – 348 с.

19. Гілфорд Д. П. Як допомогти дитині стати творчою особистістю / Д. П. Гілфорд. – Київ : Шкільний світ, 2003. – 128 с.

20. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання-Прес, 2002.